

Kunsten at lære sit barn at køre bil

Møller, Mette

Published in:
Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning

Publication date:
2014

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Møller, M. (2014). Kunsten at lære sit barn at køre bil. *Nyhedsbrevet Trafiksikkerhedsforskning*, 14(2).
<http://www.trafiksikkerhedsforskning.dk/Default.aspx?id=498>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Kunsten at lære sit barn at køre bil

En ny amerikansk undersøgelse tyder på, at forældres vejledning af deres børn i forbindelse med privat øvelseskørsel, primært vedrører aspekter som håndtering af køretøjet, manøvrering og kørehastighed. Undersøgelsen tyder endvidere på, at forældre kun i begrænset omfang sætter fokus på mere avancerede aspekter af bilkørsel som fx, hvordan man bedst muligt orienterer sig længere fremme, så man kan forudse, hvordan trafikbilledet vil udvikle sig.

Af seniorforsker Mette Møller

I USA har man i mange stater et trinvist kørekortsystem, der blandt andet indebærer, at unge der er ved at tage kørekort, under visse betingelser må øve sig i at køre bil sammen med deres forældre (privat øvelseskørsel), inden de får et fuldt kørekort uden restriktioner. Formålet med den undersøgelse, der omtales her, var at belyse omfanget og karakteren af de kommentarer og instruktioner forældre giver de unge i forbindelse med privat øvelseskørsel.

Deltagere

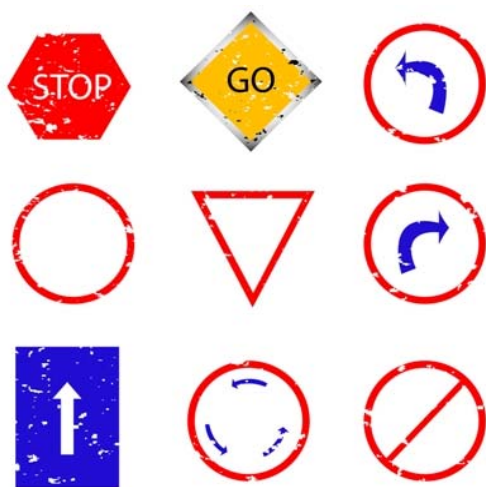
Deltagerne blev rekrutteret på et kørekortkontor, hvor unge, der havde bestået et teoretisk og praktisk kørekursus, kom sammen med deres forældre, for at få et midlertidigt kørekort, der gav tilladelse til at deltage i privat øvelseskørsel. I alt 52 unge og deres forældre deltog i undersøgelsen. 88 % af deltagerne var 15 år, da undersøgelsen startede. 67 % af deltagerne var unge kvinder. Forældrene modtog 150 dollars og de unge modtog 50 dollars for deres deltagelse.

Dataindsamling

Når familien havde meldt sig til at deltage i undersøgelsen, blev deres bil forsynet med videokameraudstyr. Udstyret var monteret, så det både kunne registrere, hvad der skete foran bilen, og hvad der skete inde i bilen. Derudover blev bilens bevægelser (acceleration og lateral bevægelse) samt samtale i bilen registreret. Dataindsamling forløb over en periode på fire måneder. Videokameraerne optog hele tiden, men data blev kun lagret i situationer, hvor der var ændringer i bilens acceleration eller laterale bevægelser. I alt 2068 videoklip indgik i analysen.

Hvor meget bliver der talt om bilkørsel?

Analysen viste, at forælderen og den unge talte temmelig meget sammen under kørslen, og at den største del af samtalen vedrørte bilkørsel. Således talte de om kørselsrelaterede emner i 61 % af de klip, der indgik i analysen. Endvidere viste analysen, at en lidt større del af samtalen omhandlede bilkørsel, når den unge var en mand (66 %) end når den unge var en kvinde (56 %). Det havde ingen betydning, hvilket køn forælderen havde. Derudover viste analysen, at smil og latter forekom ca. tre gange så ofte som hævdede stemmer. Dette var både tilfælde blandt de unge og blandt deres forældre.

Hvilke aspekter ved bilkørsel bliver der talt om?

Analysen viste, at over halvdelen (53 %) af de bilkørselsrelaterede kommentarer forældrene kom med under kørslen, vedrørte den unges håndtering og manøvrering af køretøjet. Forældrene bad typisk den unge om at sætte farten ned, skifte bane, korrigere sin placering i den aktuelle bane, eller om at køre frem i et lyskryds, hvor lyset var skiftet til grønt. Den næst hyppigste type af kommentarer vedrørte forhold på og omkring vejen (23 %), typisk vejledning med hensyn til, hvornår der var plads i trafikken til, at den unge kunne køre frem osv. Negative kommentarer om den unges kørsel (22 %) og hjælp til at navigere (18 %), forekom næsten lige så hyppigt. Andre typer af kommentarer, fx kørselsrelaterede spørgsmål og positive eller beroligende

kommentarer forekom i under 10 % af de klip, der indgik i analysen. Analysen viste, at nogle forældrekommentarer forekom oftere, når den unge var en mand, end når den unge var en kvinde. Det drejede sig fx om negative kommentarer om den unges kørsel (30 % vs. 18 %) og kommentarer om mere avancerede aspekter ved bilkørsel (9 % vs. 4 %). "Prøv at lægge mærke til bremselygterne på de biler, der kører lidt længere fremme" kan nævnes som et eksempel på en kommentar, der vedrører mere avancerede aspekter ved den unges kørsel. Tilsvarende forekom positive kommentarer om den unges kørsel oftere, når den unge var en kvinde (11 % vs. 6 %).

Ændringer over tid

I forbindelse med analysen blev der også set på, om samtalen mellem forælderen og den unge ændrede sig i løbet af de fire måneder, som dataindsamlingen strakte sig over. Analysen viste, at samtalen indhold ændrede sig således, at der i slutningen af dataindsamlingsperioden blev talt 31 % mindre om kørselsrelaterede emner og tilsvarende mere om andre emner, end der gjorde i begyndelsen af dataindsamlingsperioden. Endvidere viste analysen, at der især var et fald i antallet af forældrenes kommentarer vedrørende håndtering og manøvrering af bilen.

Konklusion

Undersøgelsen viste, at unge og forældre taler temmelig meget sammen i forbindelse med privat øvelseskørsel, og at en stor del af samtalen omhandler kørslen. Undersøgelsen viste dog også, at der tales mindre om bilkørsel og mere om andre ting, efterhånden som den unge får mere køreefaring. Endelig viste undersøgelsen, at forældrene i begyndelsen oplevede, at de unge kørte for hurtigt og bremsede for sent og derfor forsøgte at korrigere denne adfærd hos de unge. Undersøgelsens forfattere fremhæver, at det er bemærkelsesværdigt, at en så lille del af samtalen i forbindelse med privat øvelseskørsel omhandler de mere avancerede aspekter af bilkørsel som fx, hvordan man i rette tid kan orientere sig om, hvad der foregår længere fremme og dermed forudse, hvordan trafikbilledet vil udvikle sig. Forfatterne mener, at det ikke er så overraskende, at forældrene ikke taler så meget om disse ting, fordi det kræver, at forældrene er meget bevidste om, hvad det er de kan som bilist, som de unge ikke kan endnu og om, hvordan dette bedst kan

formidles til de unge, så de forstår og accepterer det. Selv om forældrene selv er i besiddelse af de mere avancerede færdigheder, lader det således ikke til, at de formår at give det videre til de unge i forbindelse med privat øvelseskørsel.

Kilde:

Goodwin, A. H., Foss, R.D., Margolis, L. H., Harell, S. (2014). Parent comments and instruction during the first four months of supervised driving: An opportunity missed? Accident Analysis and Prevention.